

V Bruseli 21. 6. 2021
COM(2021) 331 final

2018/0249 (COD)

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU

podľa článku 294 ods. 6 Zmluvy o fungovaní Európskej únie

o

pozícii Rady k prijatiu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ako súčasť Fondu pre integrované riadenie hraníc zriaďuje Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a víza

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU

podľa článku 294 ods. 6 Zmluvy o fungovaní Európskej únie

o

pozícii Rady k prijatiu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ako súčasť Fondu pre integrované riadenie hraníc zriaďuje Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a víza

1. KONTEXT

Dátum predloženia návrhu Európskemu parlamentu a Rade [dokument COM(2018) 473 final – 2018/0249(COD)]: 12. júna 2018

Dátum stanoviska Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru: streda 17. októbra 2018

Dátum pozície Európskeho parlamentu v prvom čítaní: streda 13. marca 2019

Dátum prijatia čiastočného všeobecného smerovania Rady: piatok 7. júna 2019

Dátum prijatia všeobecného smerovania Rady: pondelok

Dátum trialógu, na ktorom sa dosiahla predbežná dohoda: 12. októbra 2020

Dátum prijatia pozície Rady: štvrtok
10. decembra 2020
pondelok 14. júna 2021

2. CIEĽ NÁVRHU KOMISIE

Návrh tvorí súčasť balíka návrhov týkajúceho sa viacročného finančného rámca (VFR) po roku 2020, ktorý Komisia predložila v máji 2018. Spoločné opatrenia týkajúce sa prekračovania vnútorných hraníc osobami, hraničných kontrol na vonkajších hraniciach a spoločnej vízovej politiky zabezpečujú dosiahnutie cieľa Únie, ktorým je voľný pohyb v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.

V tejto súvislosti Komisia navrhla zriadiť nástupnícky fond k Fondu pre vnútornú bezpečnosť na roky 2014 – 2020 zriadením Nástroja na riadenie hraníc a víza (BMVI) ako súčasť Fondu pre integrované riadenie hraníc (IBMF). Druhá časť IBMF pozostáva z Nástroja na vybavenie na colné kontroly (CCEI). Návrhom na zriadenie Nástroja na vybavenie na colné kontroly mala Komisia v úmysle uznať úlohu, ktorú colné orgány zohrávajú pri ochrane našich hraníc (námornej, leteckej a pozemnej hranice a poštových stredísk), a zároveň uľahčiť obchod a chrániť občanov pred nebezpečným a falšovaným tovarom.

Na vytvorení osobitného fondu pre integrované riadenie hraníc sa odzrkadľuje to, že riadenie hraníc aj vnútorná bezpečnosť sú prioritami, ktoré si zaslúžia osobitné a cielenejšie finančné nástroje Únie.

Na riadenie migrácie a zaistenie vnútornej bezpečnosti je nevyhnutné zvládnuť výzvy, ktoré stoja pred nami, a účinne chrániť vonkajšie hranice EÚ. Je to nevyhnutné aj pre zachovanie schengenského priestoru bez kontrol na vnútorných hraniciach.

Za posledných niekoľko rokov sa prijalo viacero opatrení na riešenie bezprostredných problémov a na realizáciu všetkých dôležitých predpokladov potrebných na zaistenie dobre chránených a inteligentných hraníc.

Fond BMVI bude tieto snahy podporovať a ďalej zvyšovať zabezpečenie našich vonkajších hraníc s dôrazom na:

- a) väčšiu podporu pre členské štáty pri zabezpečovaní vonkajších hraníc EÚ,
- b) zabezpečenie toho, aby rozsiahle informačné systémy používané na riadenie hraníc boli spoľahlivé a mohli bezproblémovo fungovať navzájom aj v koordinácii s vnútroštátnymi systémami,
- c) zabezpečenie toho, aby sa spoločná vízová politika EÚ prispôsobila meniacim sa bezpečnostným problémom, výzvam spojeným s migráciou a novým príležitostiam, ktoré ponúka technologický vývoj.

Z finančných prostriedkov by sa mala naďalej členským štátom poskytovať podpora na budovanie a posilnenie ich kapacít v týchto oblastiach a na posilnenie spolupráce, a to aj s príslušnými agentúrami Únie. Okrem toho pomôže zabezpečiť podobnú úroveň ochrany hraníc tým, že sa vyriešia súčasné rozdiely medzi členskými štátmi spôsobené zemepisnou polohou a odlišnosťami v dostupných kapacitách a prostriedkoch.

BMVI poskytne väčšiu flexibilitu v porovnaní s predchádzajúcim programovým obdobím a zároveň zabezpečí, aby sa financovanie nasmerovalo na priority a opatrenia Únie s významnou pridanou hodnotou Únie. Na riešenie nových výziev a priorít sa použijú nové mechanizmy na pridelenie financovania na zdieľané, priame a nepriame riadenie. Zahŕňa to takzvaný tematický nástroj, ktorý poskytuje rôzne možnosti, pokiaľ ide o spôsoby vykonávania počas celého programového obdobia.

3. PRIPOMIENKY K POZÍCIÍ RADY

Pozícia Rady prijatá v prvom čítaní plne odráža dohodu dosiahnutú v dialógu medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou a uzatvorenú štvrtok 10. decembra 2020. Dohoda pozostávala z troch hlavných bodov:

Rozpočet: Finančné rámce boli zosúladené so sumami dohodnutými pre VFR na roky 2021 – 2027. Suma 6,2 miliardy EUR v bežných cenách v rámci Fondu pre integrované riadenie hraníc je rozdelená medzi BMVI – 5,2 miliardy EUR a CCEI – 1,0 miliarda EUR. Okrem toho BMVI budú pridelené dodatočné prostriedky vo výške 1 miliardy EUR v cenách roku 2018, ktoré vyplývajú z úprav špecifických pre tento program stanovených v článku 5 a prílohe II k nariadeniu Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 (t. j. nariadenie o VFR). Táto dodatočná suma vo výške 1 miliardy EUR v cenách roku 2018 sa vyčlení v plnej výške (100 %) na tematický nástroj. Okrem toho sa zachoval návrh Komisie ohľadom podmienčnosti dodatočného financovania vo fáze preskúmania v polovici trvania. Podľa návrhu musí členský štát podať žiadosti o platbu, ktoré pokryjú aspoň 10 % pôvodne prostriedkov na jeho program, aby bol oprávnený na pridelenie dodatočných prostriedkov na jeho program pri preskúmaní v polovici trvania.

Minimálny percentuálny podiel financovania: Minimálna prahová hodnota 10 % zdrojov na programy členských štátov sa vyčlení na osobitný cieľ podporujúci spoločnú vízovú politiku s cieľom zabezpečiť harmonizovaný prístup k udeľovaniu víz a uľahčiť legitímne cestovanie a zároveň pomôcť predchádzať migračným a bezpečnostným rizikám s výhradou možnosti členských štátov odchýliť sa v riadne odôvodnených prípadoch.

Rozsah podpory: Dohodlo sa, že oprávnené akcie uvedené v prílohe III (Rozsah podpory) k BMVI sa budú riadiť takto:

- a) Príloha III zostáva na účely programov vypracovaných členskými štátmi neúplným zoznamom akcií (otvorený zoznam);
- b) Príloha III sa s výnimkou núdzovej pomoci stáva na účely pracovných programov tematického nástroja úplným zoznamom akcií („uzavretý zoznam“). Komisia môže do prílohy III doplniť akcie delegovaným aktom.

Tretie krajiny a vonkajší rozmer fondu: K dohode sa dospelo na základe týchto skutočností:

- a) Ďalšie zahrnuté záruky pre akcie v tretích krajinách a vo vzťahu k tretím krajinám (napr. projekty členských štátov v tretích krajinách alebo vo vzťahu k tretím krajinám potrebujú predchádzajúci súhlas Komisie a oprávnené subjekty usadené v tretích krajinách môžu získať finančné prostriedky len vtedy, ak sú súčasťou konzorcia s aspoň jedným subjektom usadeným v členskom štáte);
- b) Zahrnuté ustanovenia na zdôraznenie vnútornej povahy fondu a skutočnosť, že hoci akcie v tretích krajinách alebo vo vzťahu k tretím krajinám sú naďalej možné, programy musia v prvom rade slúžiť vnútornej politike Únie.

Postupy prijímania vykonávacích aktov: Dohodlo sa, že pracovné programy tematického nástroja sa majú prijať vykonávacími aktmi v rámci postupu preskúmania (s doložkou o nevydaní stanoviska). Pre prípad núdzovej pomoci bol zahrnutý zrýchlený postup priamo uplatniteľných vykonávacích aktov. Vzor výročnej správy o výkonnosti sa prijme prostredníctvom vykonávacieho aktu, ktorý podlieha konzultačnému postupu.

Viacúčelové vybavenie: Dohodou sa rozširuje rozsah viacúčelového využívania vybavenia a informačno-komunikačných systémov. Môžu sa použiť nielen na colnú kontrolu a námorné operácie viacúčelového charakteru, ale aj na ciele ďalších dvoch fondov pre vnútorné záležitosti, čiže Fondu pre vnútornú bezpečnosť a Fondu pre azyl, migráciu a integráciu, pokiaľ je primárny účel tohto vybavenia (maximálne 30 % celkového obdobia používania) a informačno-komunikačných systémov v súlade s nariadením a nedôjde k dvojitému financovaniu.

Materiálno-technické vybavenie: Dohodlo sa, že členské štáty budú zodpovedať za zabezpečenie súladu s normami stanovenými Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž, avšak bez toho, aby museli agentúru žiadať o schválenie.

Pátranie a záchraňovanie: BMVI poskytne podporu pátracím a záchranným operáciám vykonávaným v situáciách, ktoré môžu vzniknúť počas operácií hraničného dozoru na mori.

Operačná podpora: Percentuálny podiel prostriedkov pridelených pre BMVI, ktoré môžu ísť na prevádzkovú podporu, sa zvýšil na 33 % (z 30 % v návrhu Komisie).

Víza: Dohodlo sa, že pomoc je oprávnená na udeľovanie víz s obmedzenou územnou platnosťou z humanitárnych dôvodov, z dôvodov národného záujmu alebo z dôvodu medzinárodných záväzkov v súlade s aquis Únie v oblasti víz.

Financovanie rozsiahlych informačných systémov: Dohodlo sa, že bude existovať uzavretý zoznam oprávnených informačno-komunikačných systémov (IKT) a rozsiahlych informačných systémov (IT), ktoré môžu získať vyššiu mieru spolufinancovania 90 %.

Kombinované financovanie: Článok 19, v ktorom sa ustanovila možnosť operácií kombinovaného financovania, sa vypustil.

Medzinárodné organizácie: Boli zapracované nové ustanovenia o audite a kontrole medzinárodných organizácií.

Ukazovatele výkonnosti: Ukazovatele výsledkov a výstupov v prílohách V a VIII boli zjednodušené.

Retroaktivita: Zahrnuli sa ustanovenia o retroaktivite, aby sa zohľadnilo, že akt sa neprijme do konca roka 2020.

Dohoda dosiahnutá medzi spoluzákondarcami celkovo zachováva ciele pôvodného návrhu Komisie, hoci dohodnutá pozícia umožňuje o niečo menšiu flexibilitu a menšie zjednodušenie, než sa pôvodne navrhovalo. Dohoda zachováva rovnakú úroveň ambícií ako pôvodný návrh a poskytuje funkčný právny základ pre plnenie cieľov tohto nástroja.

Komisia počas politických trialógov ukončených 10. decembra 2020 signalizovala, že na účel dosiahnutia konečnej dohody by mohla akceptovať prvky dohodnuté medzi Európskym parlamentom a Radou.

4. ZÁVER

Komisia prijíma pozíciu Rady.